

Úroveň motorických kompetencií žiactva na 1. stupni základnej školy v meste a na vidieku

Tomáš Janeček¹, Martina Luptáková¹, Eva Procházková¹

¹ Univerzita Komenského v Bratislave, Fakulta telesnej výchovy a športu

Abstrakt:

Cieľom predloženého výskumu bolo zistiť úroveň motorických kompetencií žiactva z mestskej a z vidieckej základnej školy. Výskumným súborom bolo žiaci 1. ročníka v počte (n=33). Výskum prebiehal na dvoch základných školách – v meste Bratislava a na vidieku Budča okres Zvolen. Na zber údajov bola použitá štandardizovaná testovacia batéria MOBAK 1–2, ktorá hodnotí dve hlavné oblasti motorických kompetencií - Ovládanie lopty a Pohyby vlastného tela. Predpokladali sme, že žiaci z vidieckej školy budú vykazovať štatisticky významne vyššie skóre v testoch MOBAK 1-2 v porovnaní so žiakmi mestskej školy. Výsledky ukázali, že žiaci z vidieckeho prostredia vo viacerých testoch dosiahli vyššie skóre než ich mestskí rovesníci. Štatisticky významné rozdiely ($p \leq 0,05$) boli zaznamenané v teste Triafanie cieľa (oblasť ovládania lopty) a v teste Udržiavanie rovnováhy (oblasť pohybov vlastného tela) v prospech vidieckych žiakov. V ostatných testoch sa rozdiely síce neukázali ako štatisticky významné, no v niektorých prípadoch bol potvrdený praktický význam (efekt veľkosti).

Kľúčové slová : Žiaci mladšieho školského veku, telesná a športová výchova, batéria MOBAK 1-2, pohybové kompetencie, motorické schopnosti a zručnosti.

Základné pohybové kompetencie patria ku kľúčovým vzdelávacím cieľom telesnej výchovy v učebných osnovách základných škôl v Európe (Wälti et al. 2023). Aplikácia efektívnych metód orientovaných na zdokonaľovanie pohybových schopností u žiakov mladšieho školského veku má zásadný význam pre formovanie pozitívneho postoja detí k pohybovej činnosti (Loprinzi et al. 2015). Podľa autorov (Herrmann, Gerlach & Seelig, 2016; In: Masaryková 2021) základná pohybová kompetencia nezahŕňa len samotný výkon (ako je hádzanie, chytanie, odrazenie či driblovanie), ale skôr predstavuje základné predispozície potrebné na úspešné zvládnutie rôznych úloh. Výkonové správanie sa označuje ako základné pohybové kvalifikácie. Tieto kvalifikácie môžeme vyjadriť ako výroky o schopnostiach (napríklad „vie hádzať“ alebo „vie chytiť“), čím sa vytvára základ pre nepriamo pozorovateľné základné pohybové kompetencie.

Motorické zručnosti a schopnosti sú jedným z hlavných predpokladov pre vykonávanie pohybových činností. Predstavujú súbor vrodenných aj získaných dispozícií, ktoré umožňujú

efektívnu kontrolu a koordináciu pohybu. Ich rozvoj a kvalita sú kľúčové pre dosahovanie úspechu v športových disciplínach, pracovných činnostiach alebo bežných denných aktivitách. V zahraničnej literatúre Duncan et al. (2021) konštatuje, že proces rozvíjania základných pohybových schopností štartuje už pri narodení a pokračuje cez získavanie zručností v oblasti lokomócie, manipulácie s objektmi a stability. Tie sa následne v ranom detstve stávajú neoddeliteľnou súčasťou vzdelávacieho procesu. Podľa skupiny autorov (Logan et al. 2018; Lubans et al. 2010; In: Lin et al. 2022) možno základné motorické zručnosti opísať ako súhrn schopností stability, lokomócie a ovládania predmetov, ktoré sú považované za primárne základy komplexnejšieho a koordinovanejšieho pohybu. Perič (2020) charakterizuje mladší školský vek ako fázu vývinu, v ktorej existuje najväčší potenciál na ovplyvnenie komplexného rozvoja dieťaťa, a to v rovine telesnej, psychickej, ako aj v oblasti pohybového zdokonaľovania. Mačura et al. (2020) spozorovali významné rodové rozdiely v motorických kompetenciách, pričom chlapci vo všeobecnosti dosahovali lepšie výsledky v oblasti pohybových zručností.

Úroveň žiakov v oblasti pohybových kompetencií v mladšom školskom veku má zásadný vplyv na ich schopnosť zapájať sa aj do pravidelnej pohybovej aktivity, a to nielen v rámci školských hodín telesnej výchovy, ale aj v ich voľnom čase (Scheuer & Heck 2020). Podľa Vzdelávacieho štandardu má vzdelávacia oblasť Zdravie a pohyb (2023) poskytovať žiakom príležitosť rozvíjať si pohybovú a zdravotnú gramotnosť. V novom ŠVP (2023) je kurikulum rozdelené do troch po sebe nasledujúcich cyklov, ktoré na seba nadväzujú. Komponent Pohybové kompetencie má kľúčový význam najmä v prvom cykle vzdelávania, kde sa žiaci učia a získavajú zručnosti v gymnastike, atletike, úpolových športoch, tancoch a sezónnych pohybových aktivitách. Základné pohybové kompetencie sú výsledkom spojenia pohybových zručností a pohybových schopností, ktoré sú potrebné pre rozvoj celoživotných pohybových kompetencií. Tento spôsob výučby by mal viesť k vyššej úrovni pohybovej gramotnosti, ktorá je považovaná za nevyhnutnú pre udržanie dobrej kvality života (fyzického aj duševného zdravia) v priebehu celého života (Masaryková & Ržavská 2024). Preto hodnotenie motorických schopností u detí predstavuje kľúčový aspekt v rámci ich komplexného rozvoja. Mačura et al. (2020) konštatujú, že poznatky o úrovni základných pohybových kompetencií detí na slovenských základných školách, poskytujú národným a európskym inštitúciám pôsobiacim v oblasti vzdelávania a kultúry podklady pre tvorbu a zlepšovanie obsahu hodín telesnej a športovej výchovy. V rámci prostredia je pohybová a športová aktivita na vidieku a v mestách rozdielna. Podľa Kubátovej et al. (2015) mestá neponúkajú taký blízky kontakt s prírodou ako vidiek, chýba v nich dostatok zelene na dlhšie

prechádzky. Podľa štúdie Adamčáka & Nemca (2014) je futbal najpopulárnejšou športovou hrou u žiakov bez ohľadu na to, či pochádzajú z mesta alebo z vidieka.

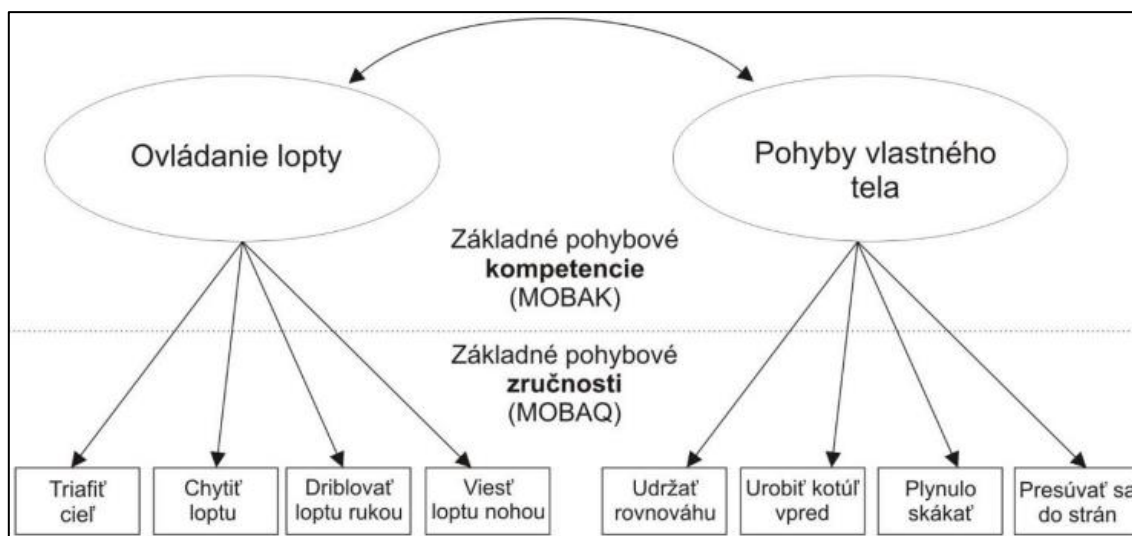
Cieľ

Cieľom výskumu bolo analyzovať a porovnať úroveň motorických kompetencií žiactva mestskej a vidieckej základnej školy.

Metodika

Výskumný súbor tvorilo 33 žiakov z prvého ročníka základných škôl s priemerným decimálnym vekom 7,31 rokov. Zo základnej školy v meste Bratislava sa zapojilo 17 žiakov (4 dievčatá a 13 chlapcov). Zo základnej školy v Budči na výskume participovalo 16 žiakov (9 dievčat a 7 chlapcov). Priemerná telesná hmotnosť výskumného súboru bola 26,28 kg, priemerná telesná výška bola 126 cm a priemerný index telesnej hmotnosti (BMI) bol vypočítaný v hodnote 16,37.

Za výskumnú metódu získavania údajov sme zvolili štandardizovanú testovaciu batériu motorickej výkonnosti MOBAK 1-2 (obr. 1). Masaryková (2021) uvádza, že MOBAK 1-2 je určený pre deti vo veku 6 až 7 rokov, čiže pre žiakov prvého a druhého ročníka základnej školy. Táto batéria je určená na komplexné posúdenie základných motorických kompetencií žiakov prvého a druhého ročníka základnej školy. Štandardizovaná testovacia batéria MOBAK 1-2 predstavuje súbor ôsmich špecifických testov, ktoré cielene mapujú rôzne aspekty motorickej výkonnosti. Každý test je navrhnutý tak, aby kvantifikovateľne meral určitú motorickú zručnosť alebo schopnosť.

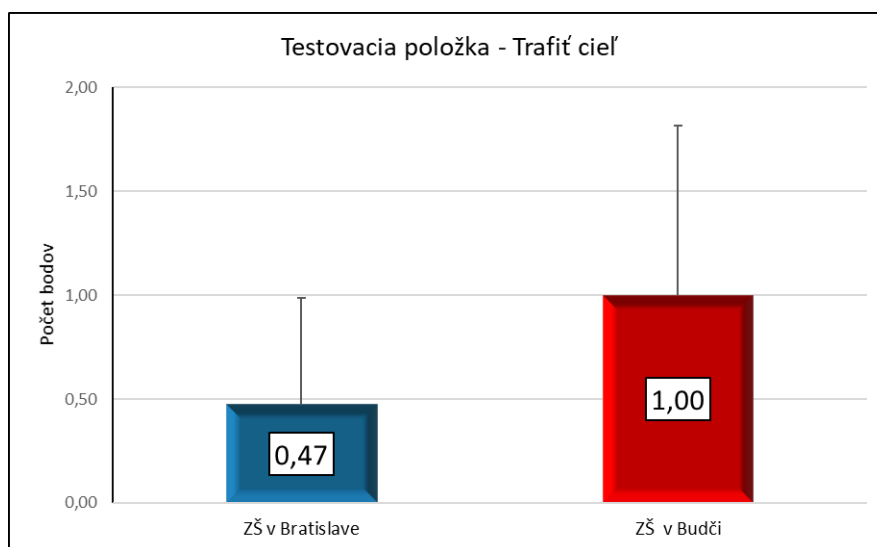

Obr. 1 Štruktúra modelu základných pohybových kompetencií (Herrmann a Gerlach 2014)

Na porovnanie dát sme použili neparametrický Mann-Whitneyho U-test. Vecnú významnosť našich zistení sme určili pomocou koeficientu r . Štatistickú významnosť sme overovali na 5% ($p \geq 0,05$) hladine.

Výsledky

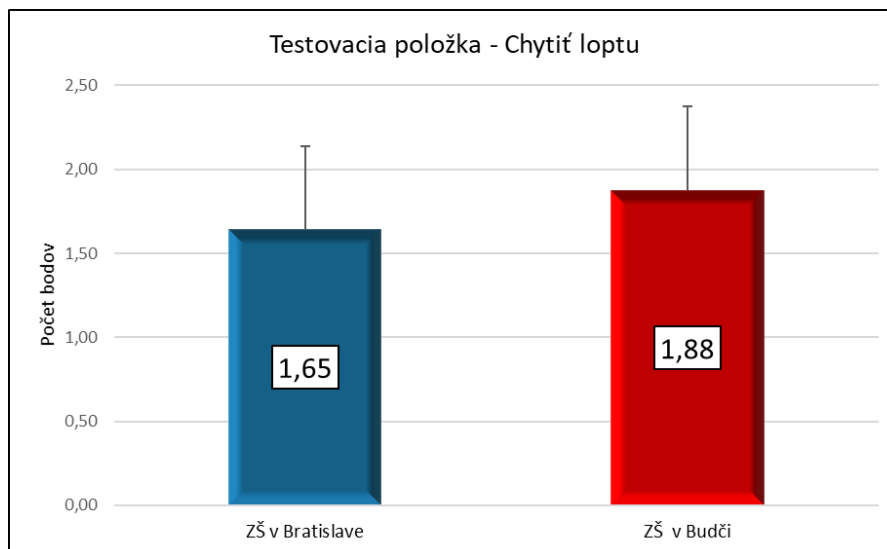
Prvou oblasťou výskumu bolo zistiť a porovnať výsledky žiakov z mestskej školy a vidieckej školy v jednotlivých testoch zameraných na **ovládanie lopty**. Táto oblasť motorických kompetencií podľa testu MOBAK 1–2 zahŕňa testy: trafiť cieľ, chytiť loptu, driblovať loptu rukou a viesť loptu nohou. Výsledky ukázali, že vo viacerých testoch dosiahli žiaci z vidieckej školy vyššie skóre, zatiaľ čo v jednom teste boli úspešnejší žiaci z mesta. Štatistická významnosť bola zistená pri teste **trifania cieľa**, kde vidiecka škola dosiahla lepšie výsledky na 5 % - nej štatistickej hladine (tab. 1). Konkrétne rozdiel predstavoval 0,53 bodov, čo pri prepočte na percentá bolo 53 %. Vecná významnosť pomocou koeficient r bola vypočítaná v hodnote 0,31 - stredný efekt. Žiaci mestskej základnej školy dosiahli priemerne $0,47 \pm 0,53$ bodov, kdežto žiaci vidieckej základnej školy dosiahli v priemere $1,00 \pm 0,82$ bod (obr. 2).

Obr. 2 Rozdiely v teste Trifanie cieľa medzi mestskou a vidieckou ZŠ

Štatisticky významný rozdiel medzi žiakmi mestskej a vidieckej školy v teste **chytanie lopty** nebol zistený ($p > 0,05$). Napriek tomu možno pozorovať mierne rozdiely v priemerných výsledkoch. Žiaci mestskej školy dosiahli priemerne $1,65 \pm 0,49$ bodov, zatiaľ čo žiaci z vidieckej školy dosiahli $1,88 \pm 0,5$ bodov. Rozdiel predstavoval 0,23 bodu, čo zodpovedá 12% (obr. 3). Aj keď rozdiel nebol štatisticky významný, koeficient r pre posúdenie vecnej

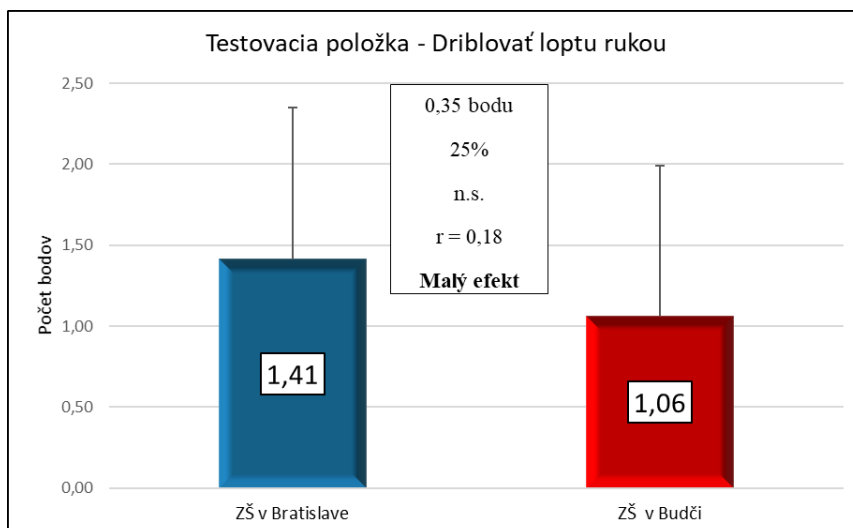
významnosti bola hodnota $r = 0,23$, ktorá zodpovedá malému efektu podľa Cohena, čo môže naznačovať potenciálny praktický rozdiel, ktorý však nebol v tomto výskume preukázaný ako signifikantný.

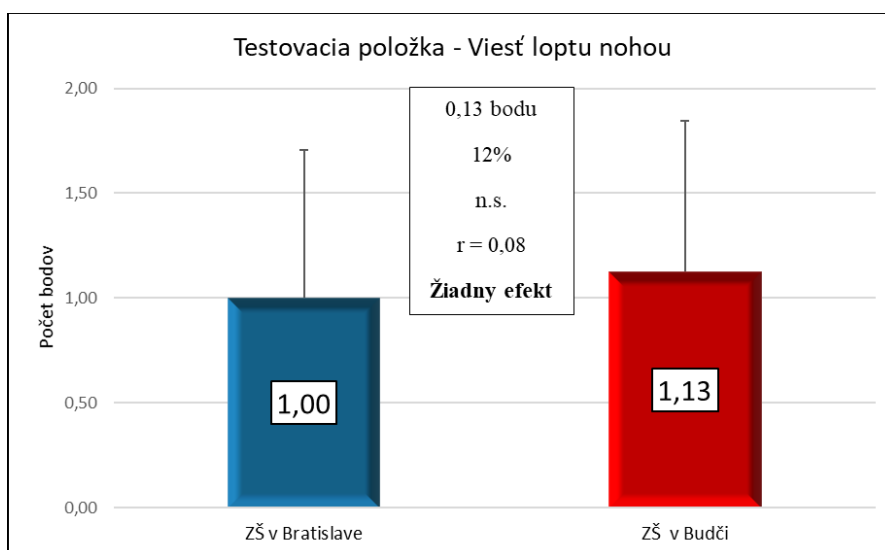
Obr. 3 Rozdiely v teste Chytanie lopty medzi mestskou a vidieckou ZŠ

V teste **dribling rukou** sa medzi žiakmi mestskej a vidieckej školy nepreukázal štatisticky významný rozdiel. Napriek tomu sa pri porovnaní priemerných výsledkov dajú pozorovať určité rozdiely, pretože priemerné skóre žiakov mestskej školy bolo $1,41 \pm 0,94$ bodov, zatiaľ čo žiaci z vidieckej školy dosiahli $1,06 \pm 0,93$ bodov (obr. 4). Rozdiel medzi skupinami činil 0,35 bodov, čo predstavuje rozdiel približne 25% v prospech mestskej školy. Môžeme konštatovať, že práve v tomto teste žiaci z mestskej školy dosiahli vyššie priemerné skóre. Koeficient r nadobudol hodnotu $r = 0,18$. Táto hodnota znázorňuje malý efekt.

V poslednom teste v oblasti ovládania lopty s názvom **vedenie lopty nohou** sme namerali nasledovné hodnoty. Žiaci mestskej ZŠ dosiahli priemerne $1,00 \pm 0,71$ bod a žiaci vidieckej ZŠ dosiahli v priemere $1,13 \pm 0,72$ bodov (obr. 5) Štatistická významnosť nebola zistená. Rozdiel medzi skupinami predstavoval 0,13 bodu, čo pri prepočte na percentá predstavuje 12%. Vecná významnosť pomocou koeficient r podľa Cohena bola stanovená na hodnotu 0,08 čo predstavuje žiadny efekt.

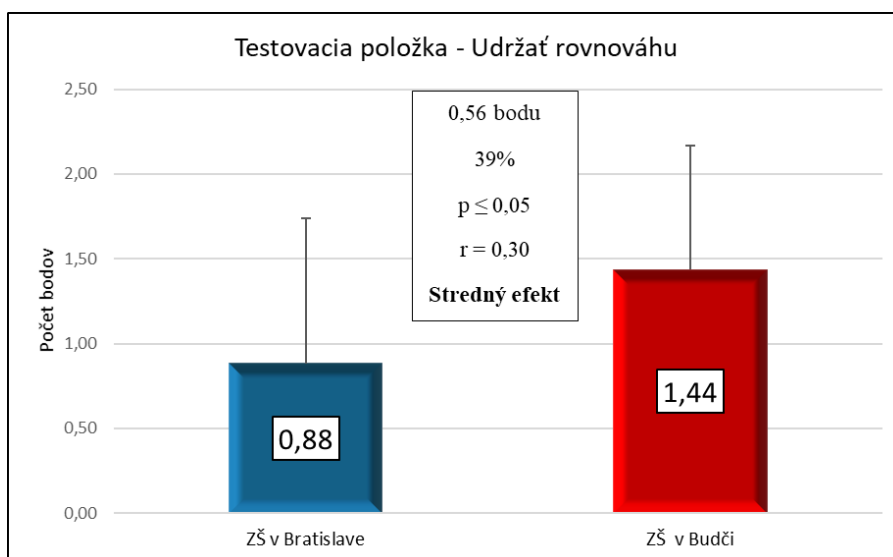
Obr. 4 Rozdiely v teste Dribling lopty rukou medzi mestskou a vidieckou ZŠ

Obr. 5 Rozdiely v teste Vedenie lopty nohou medzi mestskou a vidieckou ZŠ

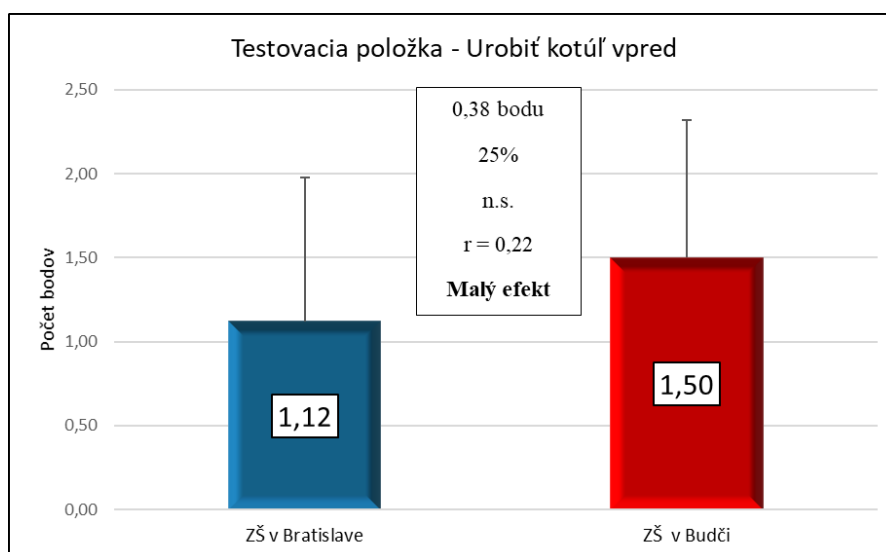
V druhej oblasti výskumu sme sa zamerali na zistenie a porovnanie výsledkov žiakov z mestskej školy a vidieckej školy v jednotlivých testoch zameraných na pohyby vlastného tela. Ide o oblasť motorických kompetencií definovaných v testovej batérii MOBAK 1–2, ktorá zahŕňa testy: udržanie rovnováhy, vykonanie kotúľa vpred, plynulo skákať a presúvať sa do strán. Zistené výsledky naznačujú, že vo väčšine testovaných disciplín boli úspešnejší žiaci z vidieckeho prostredia, pričom mestskí žiaci dosiahli lepší výsledok len v jednom teste. Štatisticky významný rozdiel bol identifikovaný v teste **udržať rovnováhu**, kde vidiecka škola dosiahla lepšie výsledky, a to na úrovni 5 % štatistickej hladiny významnosti (tab. 1). Rozdiel medzi skupinami predstavoval 0,56 bodov, čo pri prepočte zodpovedá 39 %. Súčasne bola posúdená aj praktická významnosť pomocou koeficientu r , ktorý nadobudol hodnotu 0,30, čo

podľa normy predstavuje stredný efekt. Priemerné skóre žiakov mestskej školy bolo $0,88 \pm 0,86$ bodov, zatiaľ čo žiaci z vidieckej školy dosiahli priemerne $1,44 \pm 0,73$ bodov (obr. 6).

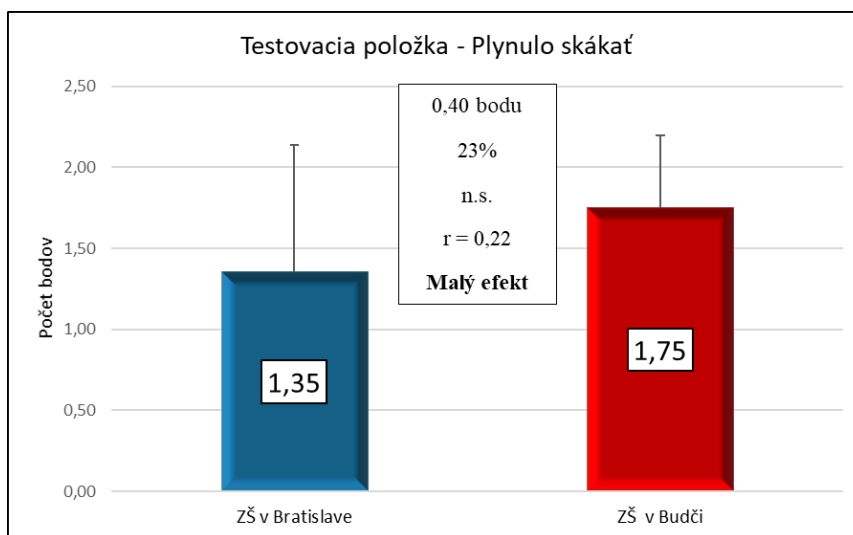
Obr. 6 Rozdiely v teste Udržať rovnováhu medzi mestskou a vidieckou ZŠ

Porovnaním výsledkov v teste **Urobiť kotúl' vpred** sa nepotvrdil štatisticky významný rozdiel medzi výkonmi žiakov z mestskej a vidieckej školy ($p > 0,05$). Napriek tomu boli zaznamenané mierne odlišnosti v priemernom skóre. Žiaci z mesta dosiahli v priemere $1,12 \pm 0,86$ bodov, zatiaľ čo žiaci z vidieka získali $1,50 \pm 0,82$ bodov (obr. 7). Rozdiel medzi skupinami predstavoval 0,38 bodu, čo zodpovedá približne 25 % rozdielu. Aj keď štatistická významnosť nebola preukázaná, výpočet koeficientu r ($r = 0,22$) poukázal na malý efekt.

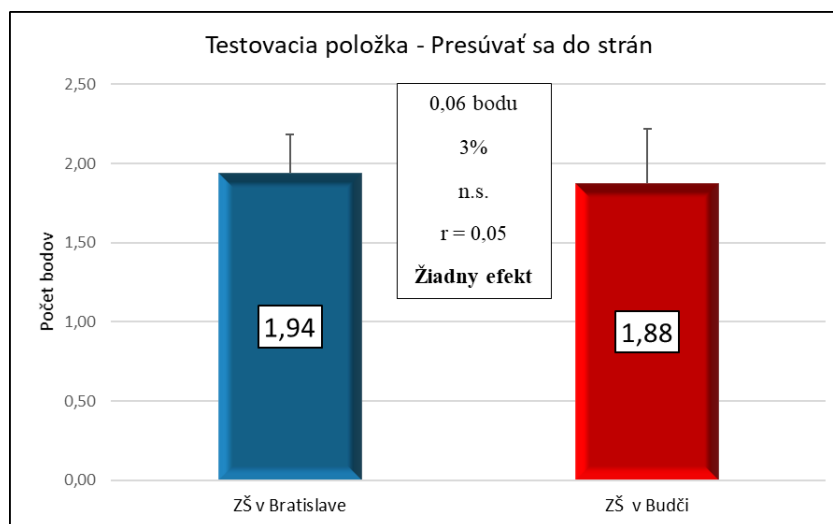

Obr. 7 Rozdiely v teste Kotúl' vpred medzi mestskou a vidieckou ZŠ

V teste **plynulo skákať** sa rozdiel medzi žiakmi mestskej a vidieckej školy neukázal ako štatisticky významný. Napriek tomu sa priemer mestských žiakov ($1,35 \pm 0,79$ bodov) a vidieckych žiakov ($1,75 \pm 0,45$ bodov) líšil o 0,40 bodu, čo odpovedá 23% v prospech vidieckej školy (obr. 8). Na odhad praktickej významnosti tohto rozdielu sme použili koeficient r , ktorého hodnota ($r = 0,22$) naznačuje malý efekt.

Obr. 8 Rozdiely v teste Plynulo skákať medzi mestskou a vidieckou ZŠ

Obr. 9 Rozdiely v teste Presúvať sa do strán medzi mestskou a vidieckou ZŠ

V záverečnom teste zameranom na oblasť pohyby vlastného tela, v teste **presúvanie sa do strán**, boli zaznamenané priemerné výsledky, kde žiaci mestskej základnej školy dosiahli skóre $1,94 \pm 0,24$ bodov, zatiaľ čo žiaci z vidieckej školy mali priemer $1,88 \pm 0,34$ bodov (obr.

9). Rozdiel medzi skupinami predstavoval iba 0,06 bodu, čo zodpovedá približne 3% v prospech mestských žiakov. Hodnota efektu veľkosti ($r = 0,05$) podľa Cohena bola žiadny efekt.

V tabuľke 1 vidíme prehľadné zhrnutie základných štatistických ukazovateľov pre jednotlivé testy MOBAK 1–2, samostatne pre mestskú a vidiecku základnú školu.

Tab. 1 Základné štatistické charakteristiky a výsledky mestskej a vidieckej ZŠ

Názov testu	Skóre		ZŠ v Bratislave	ZŠ v Budči	Mann–Whitneyho U test
Trafit' cieľ	Body	x	0,47	1,00	$p \leq 0,05$ $r = 0,31$
		sd	0,514	0,816	
		Mo	0	1	
Chytiť loptu	Body	x	1,65	1,88	n. s. $r = 0,23$
		sd	0,493	0,500	
		Mo	2	2	
Driblovať loptu rukou	Body	x	1,41	1,06	n. s. $r = 0,18$
		sd	0,939	0,929	
		Mo	2	2	
Viesť loptu nohou	Body	x	1,00	1,13	n. s. $r = 0,08$
		sd	0,707	0,719	
		Mo	1	1	
Udržovať rovnováhu	Body	x	0,88	1,44	$p \leq 0,05$ $r = 0,30$
		sd	0,857	0,727	
		Mo	0	2	
Vykonať kotúľ vpred	Body	x	1,12	1,50	n. s. $r = 0,22$
		sd	0,857	0,816	
		Mo	2	2	
Plynulo skákať	Body	x	1,35	1,75	n. s. $r = 0,22$
		sd	0,786	0,447	
		Mo	2	2	
Presúvať sa do strán	Body	x	1,94	1,88	n. s. $r = 0,05$
		sd	0,243	0,342	
		Mo	2	2	

Diskusia

Cieľom predloženého výskumu bolo zistiť a porovnať úroveň motorických kompetencií žiactva z mestskej a vidieckej základnej školy. Stanovili sme si aj hypotézu, v ktorej sme predpokladali, že žiaci vidieckej školy budú vykazovať štatisticky významne vyššie skóre v testoch MOBAK 1-2 v porovnaní so žiakmi mestskej školy.

V teste **trafit' cieľ** vidiecka škola získala lepšie výsledky ako mestská škola. V porovnaní s výskumom realizovaným na vzorke 50 žiakov prvého ročníka v Grécku (Gerlach et al. 2018) s priemernými výsledkami v tomto teste $0,64 \pm 0,66$ bodu môžeme konštatovať, že žiaci mestskej školy získali o 0,17 bodu menej, zatiaľ čo žiaci z vidieckej školy boli lepší

o 0,36 bodu. V teste *chytiť loptu* podobný priemer zaznamenala aj štúdia Quitério et al. (2018) z Portugalska ($n = 249$), kde bol výsledok $1,8 \pm 0,5$ bodov. V porovnaní s touto štúdiou naši žiaci z mestskej školy zaostali o 0,15 bodu a žiaci z vidieka dosiahli o 0,08 bodu viac. V teste *dribling rukou* sa medzi žiakmi mestskej a vidieckej školy nepreukázal štatisticky významný rozdiel. V štúdiu Gerlach et al. (2018) dosiahli deti v rovnakom teste priemer $0,86 \pm 0,88$ bodov. V porovnaní s týmto výskumom dosiahli obidve skupiny žiakov lepšie skóre, konkrétne ZŠ v meste o 0,55 bodu a ZŠ na vidieku až o 0,20 bodov. V teste *vedenie lopty nohou* sme u autorky Jagodic (2023) zaznamenali priemerne $1,43 \pm 0,70$ bodov. V porovnaní s našimi výsledkami ide o rozdiel v súbore mestskej ZŠ o 0,43 bodov a v súbore vidieckej ZŠ o 0,30 bodov v prospech slovinských žiakov. V teste *udržať rovnováhu* sa v našom výskume potvrdila štatistická významnosť v prospech vidieckej školy. Odlišné výsledky priniesla štúdia Quitério et al. (2018), v ktorej 249 portugalských prvákov testovaných batériou MOBAK 1-2 dosiahlo priemer $0,8 \pm 0,8$ bodov. Naši mestskí žiaci boli v tomto porovnaní lepší o 0,08 bodu, zatiaľ čo vidiecki žiaci boli lepší až o 0,64 bodu. V teste *urobiť kotúľ vpred* sa nepotvrdil štatisticky významný rozdiel medzi výkonmi žiakov z mestskej a vidieckej školy. Vo výskume Jagodic (2023), ktorá analyzovala výkony žiakov, bol zaznamenaný priemer $1,36 \pm 0,85$ bodov. Tento výsledok ukazuje, že našich mestskí žiaci zaostali o 0,24 bodu, zatiaľ čo žiaci z vidieckej školy boli v tomto porovnaní úspešnejší o 0,14 bodu. V teste *plynulo skákať* sa rozdiel medzi žiakmi mestskej a vidieckej školy neukázal ako štatisticky významný. Napriek tomu sa priemer mestských žiakov a vidieckych žiakov líšil v prospech vidieckej školy. Toto podporujú aj autorka Jagodic (2023) vo svojom výskume. V záverečnom teste zameranom na oblasť Pohyb vlastného tela, konkrétne test *presúvanie sa do strán*. Pri porovnaní s medzinárodnými výskumami Gerlach et al. (2018), Quitério et al. (2018) a Jagodic (2023) potvrdzujeme, že vidiek oproti mestu má rozdielne hodnoty v testovaniach batériou MOBAK 1-2.

Záver

V záveroch môžeme konštatovať, že žiaci z vidieckej školy vykazovali v testovaní motorických kompetencií konzistentne vyššiu úroveň, a to tak pri vyhodnocovaní jednotlivých testov, ako aj pri celkovom porovnaní oboch oblastí. Na základe zistení tohto výskumu odporúčame venovať väčšiu pozornosť systematickému rozvoju motorických kompetencií žiakov už na 1. stupni základných škôl situovaných predovšetkým v mestách. Výsledky ukázali, že rozdiely medzi jednotlivými skupinami môžu súvisieť s prostredím, v ktorom deti vyrastajú, a preto je dôležité, aby školy vytvárali čo najpodobnejšie a spravodlivé podmienky pre pohybový rozvoj všetkých žiakov. Vhodné je cielene podporovať pohybové aktivity, pohyby

vlastného tela a manipuláciu s loptou, a to nielen počas vyučovacích hodín telesnej a športovej výchovy, ale aj pohybových hier či školských projektov. Je vhodné zaviesť pravidelné a cieľavedomé hodnotenie úrovne motorických kompetencií prostredníctvom štandardizovaných nástrojov, ako je testová batéria MOBAK 1–2, ktorá môže slúžiť ako užitočný nástroj pri plánovaní, individualizácii a zefektívňovaní pohybových aktivít. Získané dáta môžu pomôcť identifikovať nielen žiakov so zníženou úrovňou motoriky, ale aj pohybovo nadané deti, ktorým môže byť ponúknutá cielenejšia podpora a rozvoj. Rovnako dôležité je podporovať spoluprácu medzi školou, rodinou a komunitou, keďže práve mimoškolské prostredie môže výrazne ovplyvniť pohybové návyky detí. Vytváraním priaznivého vzťahu k pohybu už v detstve možno prispieť nielen k lepším školským výkonom, ale aj k celkovo zdravšiemu životnému štýlu v dlhodobom horizonte

Príspevok je riešený v rámci projektu VEGA č. 1/0427/23. s názvom “Plavecké kompetencie školskej populácie a ich diagnostika”.

Literatúra

1. Adamčák, Š., & Nemec, M. (2014). Oblíbenost' športových hier realizovaných na hodinách telesnej a športovej výchovy z pohľadu žiakov mestských a vidieckých základných škôl. *Studia Kinanthropologica: vědecký časopis pro kinantropologii*, 15(3), 123–130.
2. Duncan, M. J., Hall, Ch., Eyre, E., Barnett L. M., & James R. S. (2021). Pre-schoolers fundamental movement skills predict BMI, physical activity, and sedentary behavior: A longitudinal study. *Scandinavian Journal of Medicine & Science in Sports*, 31(S1), 8–14.
3. Gerlach, E., Herrmann, Ch., Dania, A., Heim, Ch., Jidovtseff, B., Quitério, A. et al. (2018). *Basic motor competencies. V: Changes in Childhood and adolescence: Current Challenges for Physical Education. Keynotes, Invited Symposia and Selected Contribution of the 12th FIEP European Congress*. Berlín: Logos Verlag Berlin
4. Wälti, M., Seelig, H., Adamakis, M., Colella, D., Emeljanovas, A., Gerlach, E. et al. (2023). Investigating levels and determinants of primary school children's basic motor competencies in nine European countries. *Zeitschrift für Grundschulforschung*, 16(1), 113–133.

5. Herrmann, Ch. & Gerlach, E. (2014). Motorische Basiskompetenzen in der Grundschule. Pädagogische Zielentscheidung und Aufgabenentwicklung. *Sportunterricht*, 63(11), 322–328.
6. Herrmann, Ch. & Seelig, H. (2014). *MOBAK-I Basic motor competencies in first grade. Testmanual*.
7. Jagodic, K. (2023). *Primerjava gibalnih spretnosti otrok 1. In 2. Razreda osnovne šole z uporabo merske baterije mobak* Diplomová práca. Univerza v Ljubljani. Dostupné na: <https://repozitorij.uni-lj.si/Dokument.php?id=168497&lang=slv>
8. Kubátová, D., Hamanová, H., Kabíček, P., Mrázová, E., Svoboda Z., & Wedlichová, I. (2015). *Výchova ku zdraví. 2. aktualizované vydání* Grada.
9. Lin, J., Zhang, R., Shen J., & Zhou, A. (2022). Effects of school-based neuromuscular training on fundamental movement skills and physical fitness in children: a systematic review. *PeerJ*, 10, 13726.
10. Loprinzi, P. D., Davis R. E., & Fu, Y. (2015). Early motor skill competence as a mediator of child and adult physical activity. *Preventive Medicine Reports*, 2, 833–838.
11. Mačura, P., Blahutová, A., Hubinák, A., Košťial, J., Krška, P., Novotná, N., Sedláček J., & Hulinková, M. (2020). Basic motor competencies in the 1st and 2nd grade elementary school children in Slovakia. V: *12th International Conference on Kinanthropology: Proceedings of the 12th International Conference on Kinanthropology*. Brno: Masaryk University Press, s. 74–83.
12. Masaryková, D., & Ržavská, D. (2024). *Sprievodca zmenami vo vzdelávacej oblasti Zdravie a pohyb*. Národný inštitút vzdelávania a mládeže.
13. Perič, T. (2020). *Športová príprava detí I*. Prešovská univerzita v Prešove.
14. Quitério, A., Martins, J., Onofre, M., Costa, J., Mota Rodrigues, J., Gerlach, E., Scheur C., & Herrmann, Ch. (2018). MOBAK 1. Assessment in Primary Physical Education: Exploring Basic Motor Competences of Portuguese 6-Year-Olds. *Perceptual and Motor Skills*, 125(6), 1055–1069.
15. Scheuer, C., & Heck, S. (2020). *Podporný metodický materiál pre učiteľov*. Dostupné na: doi:10.5281/ZENODO.3750949
16. Štátny vzdelávací program pre základné vzdelávanie (2023). Ministerstvo školstva, výskumu, vývoja a mládeže Slovenskej republiky. Dostupné na: https://www.minedu.sk/data/files/11808_statny-vzdelavaci-program-pre-zakladne-vzdelavanie-cely.pdf

Summary

Level of motor competences of pupils of the 1st stage of primary school in the city and countryside

Tomáš Janeček, Martina Luptáková, & Eva Procházková

The aim of the presented research was to determine the level of motor competences of pupils from urban and rural primary schools. The research population was 1st grade pupils in number (n=33). The research was conducted at two primary schools – in the city of Bratislava and in the rural area of Budča, Zvolen district. The standardized test battery MOBAK 1–2 was used to collect data, which assesses two main areas of motor competences - Ball control and Body movements. We assumed that pupils from rural schools would show statistically significantly higher scores in the MOBAK 1-2 tests compared to pupils from urban schools. The results showed that pupils from rural environments achieved higher scores in several tests than their urban peers. Statistically significant differences ($p \leq 0.05$) were recorded in the test - Hitting the target (area of ball control) and in the test - Maintaining balance (area of body movements) in favor of rural students. In other tests, the differences did not prove to be statistically significant, but in some cases the practical significance (size effect) was confirmed.

Keywords: Younger school-age pupils, physical and sports education, MOBAK 1-2 battery, movement competencies, motor abilities and skills.

Bc. TOMÁŠ JANEČEK – absolvent FTVŠ UK v Bratislave, učiteľstvo telesnej výchovy a biológie.

Mgr. MARTINA LUPTÁKOVÁ, PhD. – zaoberá sa problematikou pedagogiky, primárnou edukáciou, didaktikou školskej telesnej výchovy a pedagogickou komunikáciou.

Mgr. EVA PROCHÁZKOVÁ, PhD. – zaoberá sa problematikou didaktiky outdoorových športov, aquafitness a horolezectva.